

Ясауи университеті

ШЫНДЫҚҚА АПАРАТЫН БІРДЕН - БІР ЖОЛ - ҒЫЛЫМ ЖОЛЫ

a.yassau@mail.ru

университет студенттерінің үні

№12 (458) 15 қыркүйек 2018 ЖЫЛ

БҮГІНГІ НӨМІРДЕ

ТАҒАЙЫНДАУ

Жаңа оқу жылында университетімізде бірқатар кадрлық өзгерістер орын алды.

Университет басшылары, біршама факультет декандары мен құрылым басшылары, кафедра меңгерушілері ауысты. Жаңадан тағайындалған барлық университет басшылары мен факультет декандарына, кафедра меңгерушілерінің жұмыстарына сәттілік тілейміз.

2 БЕТТЕ

ОҚУ ОРНЫ ЖАҢА КЕЗЕҢГЕ ҚАДАМ БАСТЫ

2018-2019 оқу жылына 2500 түлек студенттер қатарына қабылданғанын, жалпы студент контингенті 8 мыңнан асатынын мәлімдеді. Сонымен қатар, алдағы оқу жылына арналған басым бағыттарды баяндады. Оқу орын басшысы Б.Серікбайұлы Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі «Ұлт жоспары — 100 нақты қадамның» 78 қадамы туралы, ЖОО-ның академиялық және басқарушылық дербестігі туралы айтты.

3 БЕТТЕ

5 ҚЫРКҮЙЕК - ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫ ТІЛДЕРІ КҮНІ!

2017 жылдың 31 қазаны күні Премьер-министр Бақытжан Сағынтаевтың «Қазақстан Республикасында мереке күндер тізбесін бекіту туралы» кол койған №689 ҚР Үкіметінің қаулысында Қазақстан Халқы тілдері күні 5 қыркүйекте тойланады деп көрсетілген болатын. Тіл мерекесінің 5 қыркүйек болып белгіленуінің өзіндік себебі бар.

4 БЕТТЕ

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ БАСТЫ НАЗАРДА

Қасиетті Түркістан қаласында жаңа облыс орталығының құрылуы дербес әкімшілік орталық ретіндегі өңірдің тарихи мәнінің қайта өрлеуінің белгісі саналады. Үкімет пен министрліктер облыс орталығының құрылысына, қалыптасуына лайықты назар аударулары тиіс.

5 БЕТТЕ

ЖАҢА ОҚУЖЫЛЫ ҚҰТТЫ БОЛСЫН!

БІЛІМ ЖЫЛЫ ТЫҢ СЕРПІНМЕН БАСТААДЫ

Жуырда оқу ордамызда университет президенті Болатбек Абдрасилов, I вице-президент міндетін атқарушы Пусат Пилтен факультет декандарымен, кафедра меңгерушілерімен кездесті.

Болатбек Серікбайұлы жаңа оқу жылында университетте орын алған өзгерістер мен кадрлық тағайындауларды таныстырды. Факультет декандары мен кафедра меңгерушілерінің өзгерістерінің басшылықтың келісімімен орын алғанын айтты.

Сонымен қатар, жаңадан

ашылған Экономика және мемлекеттік басқару жоғары мектебінің Қазақстанның ешбір ЖОО-да аналогы жоқ теңдессіз, алғашқы ашылған құрылым екенін атап өтті. Академиялық инновация және жоғары білімнен кейінгі білім беру ісі жөніндегі вице-президент Ш.Есімованың білімі мен

тәжірибесін алға тартқан университет президенті Жоғары мектеп ішіндегі бағыттардың басшыларына, бірнеше тіл білетін жас мамандарға үлкен үміт, сенім артатынын жеткізді.

Жиынның маңызды бөлігі оқу процесінің өзекті мәселелеріне арналды. Б.Абдрасилов оқу жоспарын тәжірибеге бейімдеу, оқу процесін дамыту, нақты тәжірибеге бейімдейтін бағдарламалар туралы көңінен айтты. Жалпы, оқу процесін жүйелі ұйымдастыруға қажетті кеңестер мен жоспарларды талқылады. Студенттерді

ғылымға баулу, спорт және шығармашылық жұмыстарды дамыту, жаңа мамандықтар ашу, оқыту технологиясы, платонус бағдарламасы туралы тағы да басқа көптеген өзгерістерді баяндады. ОПҚ біліктілігін бағалап, профиль құзиреттілігін бағалау үшін, карьера жоспарлау үшін психометриялық тестілеу өткізілетінін хабарлады. Ең мықты тренерлер шақырылатынын айтты.

Ақпарат орталығы

СҮЙІНШІ!

СПОРТШЫЛАРЫМЫЗ АЛТЫННАН АЛҚА ТАҚТЫ

Жуырда Индонезияның Джакарта қаласында өткен XVIII жазғы Азия ойындарында қос бірдей студенттеріміз Дидар Хамза мен Бағлан Ибрагимов алтыннан алқа тақты. Аламан додада Дидар дзюдодан, ал Бағлан самбодан бақ сынаған болатын. Екеуі де университетіміздің Дене шынықтыру және спорт мамандығының студенттері. Дидар Хамза финалда әлемдік рейтингіде бірінші орында тұрған ирандық Саид Моллаидан басым түсіп, Қазақстан құрамасына Азия ойындарындағы оныншы алтын жүлдені тарту етті.

Дидар бұған дейін де көптеген әлемдік сайыстарда өзінің мықтылығын дәлелдеген спортшы. Дзюдодан Қазақстан Ұлттық құрама командасының мүшесі, 2016 жылғы Рио-де-Жанейро Олимпиадасына қатысушысы, Әлемдік Гран При кезеңінің қола жүлдегері (2016)

Еуропа кубогының жеңімпазы (2016), Азия чемпионатының күміс жүлдегері (2016), Жастар арасындағы Әлем чемпионатының қола жүлдегері (2017). 81 келі салмақта сынға түскен дзюдошы Дидардың осы жеңіске жетуіне тікелей ықпал еткен жаттықтырушысы

өзінің әкесі М. Файзиев болса, университеттегі жаттықтырушысы Ә. Халиллаев.

Жас та болса университетіміздің атын асқақтатқан 3-курс білімгері, самбошы Бағлан Ибрагимовтің бапкері, ҚР еңбек сіңірген жаттықтырушысы Ж. Қасымбеков: «Барлық спортшылардан үлкен үміт күтеміз. Ел үмітін ақтайтын спортшыларымыз көбейе берсін! – деген ақжолтай тілегін айтты. Халықаралық дәрежедегі спорт шебері Бағлан Ибрагимов 52 салмақ дәрежесі бойынша финалда моңғолиялық Эрденабаатар Шаллууды жеңіп өзінің мықтылығын дәлелдеді. Бағлан осыған дейін де бірқатар спорттық додаларда жеңіс тұғырынан көрініп жүрді. Атап айтқанда, жастар арасындағы әлем біріншілігінің қола жүлдегері, еліміз бен Азия біріншіліктерінің жеңімпазы.

Университетіміздің оқу-сауықтыру кешенінің меңгерушісі Б. Омаров: «Еліміздің атын әлемге әйгілі етіп жүрген спортшыларды дайындап жүрген университеттегі жаттықтырушы-оқытушыларының еңбегі ерен екендігін тілге тиек етті.

8 қыркүйек күні оқу ордамызда Индонезияның Джакарта қаласында өткен «Азиада-2018» ойындарының жеңімпаздары Д. Хамза мен Б. Ибрагимовпен салтанатты кездесу өткізілді. Қос батырды қарсы алуға университет ұжымы, жанкүйерлер түгел қатысты.

Университет президенті Болатбек Абдрасилов, I вице-президент м.а. Пусат Пилтен ел намысын қорғаған қос батырды құттықтады. Университет ұжымы атынан жібек шапан жауып, тұлпар мінгізді.

«Жаңа оқу жылында біздің университет ұжымында үлкен қуанышты жағдай болды. XVIII Азия ойындарында екі бірдей студентіміз еліміздің намысын қорғай білді. Бұл біз үшін зор мәртебе! Спортшыларды аламан додаға шығарып салып тұрып: Сендердің арқаларында бүкіл қазақ елі, Түркістан облысы, университет ұжымы мен біз бармыз» деп сенім артқан болатынбыз. Сенімді ақтай білгендерің үшін алғысымды айтқым келеді. Алдағы уақытта да үлкен жеңістер, жетістіктер тілеймін!» — деді университет президенті.

Жеңімпаз жігіттер үкілеп додаға қосқан бапкерлеріне, қолдау білдірген университет президенті Болатбек Серікбайұлына алғыстарын білдірді. Кездесу соңы концерттік бағдарламаға ұласты. Индонезиядағы XVIII жазғы Азия ойындарында жүлделі орыннан көрініп, ел абыройын асырған спортшыларды жеңісімен құттықтаймыз. Алдағы уақытта да жеңіс тұғырынан көріне берсін!

ЯУ-ақпарат

ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫНДА

ТАҒАЙЫНДАУЛАР

ЖАҢА ОҚУ ЖЫЛЫНДА УНИВЕРСИТЕТІМІЗДЕ БІРҚАТАР КАДРЛЫҚ ӨЗГЕРІСТЕР ОРЫН АЛДЫ. УНИВЕРСИТЕТ БАСШЫЛАРЫ, БІРШАМА ФАКУЛЬТЕТ ДЕКАНДАРЫ МЕН ҚҰРЫЛЫМ БАСШЫЛАРЫ, КАФЕДРА МЕҢГЕРУШІЛЕРІ АУЫСТЫ. ЖАҢАДАН ТАҒАЙЫНДАЛҒАН БАРЛЫҚ УНИВЕРСИТЕТ БАСШЫЛАРЫ МЕН ФАКУЛЬТЕТ ДЕКАНДАРЫНА, КАФЕДРА МЕҢГЕРУШІЛЕРІНІҢ ЖҰМЫСТАРЫНА СӘТТІЛІК ТІЛЕЙМІЗ.

ҮМБЕТОВ Өмірбек Үмбетұлы
оқу-әдістемелік ісі жөніндегі вице-президент

ҮМБЕТОВ Өмірбек Үмбетұлы, техника ғылымдарының докторы, профессор.

Қ.Сәтпаев атындағы Қазақ ұлттық политехникалық институтын, Мәскеу тоқыма институтының «Автоматтандырылған басқару жүйелері» кафедрасы аспирантурасын бітірген. 2001-2010 жылдары М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінде факультет деканы, оқу-ісі жөніндегі проректор, 2010-2018 жылдары Қызылорда Болашақ университетінің ректоры қызметтерін атқарды.

ӘБУОВ Әміреқұл Ергешұлы
Рухани жаңғыру бағдарламасының жетекшісі

ӘБУОВ Әміреқұл Ергешұлы, педагогика ғылымдарының кандидаты, философия ғылымдарының докторы.

1962 жылы дүниеге келген. Шымкент музыкалық училищесін, Әл-Фараби атындағы Шымкент педагогикалық мәдениет институтын бітірген. Оңтүстік Қазақстан Араб тілі институтында оқу-тәрбие жұмыстары жөніндегі проректоры; Халықаралық Қазақ-Араб университетінің вице-президенті; Оңтүстік Қазақстан Ашық университетінің проректоры; Халықаралық гуманитарлық-техникалық университеті Ашық институтының директоры; М.Әуезов атындағы Оңтүстік Қазақстан мемлекеттік университетінің «Спорт және туризм» факультетінің деканы; Инновациялық орталық бастығының орынбасары; Қазақ Ұлттық өнер университеті оқу және ғылыми істер жөніндегі проректоры; Мәдениет және спорт министрлігінің ұлттық қол жазбалар және сирек кітаптар орталығының ғылыми істер жөніндегі директордың орынбасары қызметтерін атқарды.

БЕРКІМБАЕВ Камалбек Мейірбекұлы
ғылыми-зерттеу істері жөніндегі вице-президент

БЕРКІМБАЕВ Камалбек Мейірбекұлы, педагогика ғылымдарының докторы, профессор.

Абай атындағы Қазақ мемлекеттік педагогикалық университетінде «Математика-информатика» мамандығы бойынша білім алды. Жоғары оқу орнынан кейін 1992 жылы ҚР Білім және Ғылым Министрлігінің арнайы жолдамасымен Түркістан қаласындағы Түркістан мемлекеттік университетінде оқытушы қызметіне орналасқан.

1992-1995 жылдар аралығында Қ.А. Ясауи атындағы Түркістан мемлекеттік университеті Жоғары математика кафедрасының оқытушы, аға оқытушысы; 1995-2003 жылдары университеттің Кентау филиалында жоғары математика кафедрасының меңгерушісі; 2003-2013 жылдары Кентау институты директорының оқу ісі жөніндегі орынбасары; 2013-2018 жылдары Кентау институтының директоры қызметтерін атқарды. 2007 жылдың және 2013 жылдың "Жоғары оқу орнының үздік оқытушысы" мемлекеттік грантының иегері.

ЕСИМОВА Шолпан Алтынбекқызы
академиялық инновация және жоғары білімнен кейінгі білім беру ісі жөніндегі вице-президент

ЕСИМОВА Шолпан Алтынбекқызы экономика ғылымдарының докторы, доцент.

Тараз қаласында 1973 жылы дүниеге келген. Жамбыл гидромелиоративтік-құрылыс институтын 1995 жылы бітірді. Украина Республикасы Президенті жанындағы Ұлттық мемлекеттік басқару академиясының докторантурасын 2010 жылы тәмамдады.

1996-1997 жылдары Х.Дулати атындағы Тараз мемлекеттік университетінде оқытушы; 2000-2002 жылдары Қазақстан Республикасы Президенті жанындағы Мемлекеттік басқару академиясында әдіскер; Осы аталған академияда 2002-2003 жылдары оқытушы; 2003-2004 жылдары ғылыми хатшы; 2004-2007 жылдары «Менеджмент және адами ресурстары» кафедрасының меңгерушісі; 2007-2012 жылдары «Мемлекеттік және жергілікті басқару» кафедрасының профессоры; 2012-2018 жылдары академияның стратегиялық даму жөніндегі вице-ректор қызметтерін атқарды.

БАТЫРБАЕВ Нұрпан Мұхтарұлы
әкімшілік-шаруашылық істері жөніндегі вице-президент

БАТЫРБАЕВ Нұрпан Мұхтарұлы, заң ғылымдарының кандидаты, профессор.

25.02.1974 жылы Оңтүстік Қазақстан облысы, Қазығұрт ауданы, Өгем елді мекенінде дүниеге келген. 1996 жылы Қ.А.Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің «Заң» факультетін, 1998 жылы магистратура, 2000 жылы аспирантураны бітірген. 2006 жылы мамандығы бойынша кандидаттық диссертация қорғап, заң ғылымдарының кандидаты (Ph.D) ғылыми дәрежесін алды. 2000-2002 жылдың Заң факультеті деканының оқу-ісі жөніндегі орынбасары; 2002-2006 жылдар Азаматтық құқық және іс жүргізу кафедрасының меңгерушісі; 2006-2007 жылдары, Заң және экономика факультетінің деканы; 2007-2009 жылдары университетіміздің Гуманитарлық ғылымдар және бизнес институты директорының ғылыми, әдістемелік және халықаралық істер жөніндегі орынбасары; 2009-2013 жылдары Гуманитарлық-педагогикалық сырттай оқу факультетінің деканы; 2013 жылдан осы күнге дейін Халықаралық қазақ-түрік университетінің өндірістік және шаруашылық істері жөніндегі вице-президенті.

ЖАҢА ТЕЛЕ МАУСЫМ ТҰСАУКЕСЕРІ ӨТТІ

Университет Президенті «Қазақстан РТРК» басқарма төрағасының орынбасарымен кездесті

Университетімізде «Қазақстан РТРК-нің» Түркістан облыстық филиалы «Оңтүстік»

Түркістанға келген Серік Рахметолла мен «Оңтүстік» телеарнасының директоры Бауыржан Қамбарұлын университет ректоры қабылдап, әріптестік байланыстар төңірегінде әңгіме өрбітті. Кездесуде «Оңтүстік»

телеарнасының күзгі жаңа телемаусымының тұсаукесері өтті.

Айтулы шараға «Қазақстан РТРК» басқарма төрағасының орынбасары Серік Егізбаев қатысты. Жаңа телемаусымның ашылу салтанатына университет президенті Болатбек Абдрасилов арнайы қонақ ретінде шақырыл-

редакторы Мұхтар Атабай, облыстық ішкі саясат басқармасы басшысы Бейсен Тәжібай, университетіміздің Рухани жаңғыру бағдарламасының жетекшісі Әміреқұл Әбуов та болды.

Ақпарат орталығы

ЯСАУИДІ ҚАНШАЛЫҚТЫ ҚАДІРЛЕЙМІЗ?

Қазақ халқының рухани астанасы болған Түркістан қаласы төл тарихымен әрі сол терең тарихынан сыр шертетін асыл мұраларымен, тарихи тұлғалар және олардың маңдай алды туындыларымен тек қазақ жұртына ғана емес, бүтін Орта Азияға, қала берді, алты құрлыққа танымал. Қаланың құндылығына екпін беріп тұрған, әрине, даламыздан шыққан ойшыл, ақын, сопы, ислам дінінің насихатшысы – Қожа Ахмет Ясауи.

Қазақтың маңдайына біткен тұлғаның есімін бүгінде таңдайынан түсірмейтін Түркістан қаласының жұрты Ахмет Ясауи есімін ескеріп, еңбегін елеуді парызым деп біледі. Солай болуы заңдылықта. Қала көркін кіргізіп тұрған күмбезді кесенемен қатар, жергілікті жұрт мақтан ететін тағы бір құндылық – Қожа Ахмет Ясауи атындағы оқу ордасы. Білім сапасы бойынша Қазақстанның жоғарғы оқу орындарының рейтингінде Ахмет Ясауи университеті жетінші орынды еншілеген. 6 маусымда аталмыш білім мекемесінің құрылғанына 27 жыл толды. Осыған орай түркістандық студенттердің арасында өзі оқып жүрген білім орнына аты берілген ұлы тұлға Қожа Ахметтің ғұмыры, еңбегі туралы шағын сауалнама жүргізген болатынбыз. Мұндағы басты мақсат – студенттердің санасына сәл де болса сілкініс беру, тарихи білімін жетілдіру. Жалпы саны 100 білімгерден алынған

сауалнаманың қорытындысы көңіл қуантарлықтай емес. Бар болғаны 5 сұраққа жауап беруге қиналғандарды көптеп кездестіргенімізді жасыра алмаймыз. Айталық, Ахмет Ясауидің бізге қалдырған асыл мұрасы – оның «Хикметтері». Барлығына еңбегінің есімі «Диуани хикмет» деп белгілі болғаннан соң болар, 17 студент оның қазақшасы «Даналық кітабы» екендігін есінен шығарса керек. Ең қиын сұрақ, әрине, оның қашан өмір сүргендігі туралы болды. Тіпті, жауап бермегендердің саны онға жуық. Оның қай жылдары ғұмыр кешкендігі туралы тарихшылар әлі нақты шешімге келмесе де, шамамен XII ғасыр деп болжаған. Бұл туралы тек сауалнамаға қатысқан студенттердің жұртысының ғана хабары бар болып шықты. Ал оның сопы болғанын жатқа білгенімен сопылықтың не екендігін білмейтінін жасырмайды. Басына кесене салып берген Әмір Темір мен ұстазы Арыстан бабты жаңылмай тапты.

Тосын алынған сауалнамаға ойланп жауап берген студенттердің Ахмет Ясауи жайлы білімі осындай. Біздің мақсатымыз білімгерлердің білімін сынау, біліктілігіне баға беру емес, Ахмет Ясауи жайлы аз да болса ақпаратпен сусындату ері терең тарихымыздың кішкентай бөлігін жастардың жадында жаңғырту болатын. Басып жүрген топырағымызға тері тамған тарихи тұлғалардың атын ардақтап, еңбегін ескергеніміз абзал. Ұлылардың ұлт жадынан ұмытылмауы үшін үлес қосайық!

Олжас ӘБДІХАЛЫҚ,
2-курс студенті

КОНСТИТУЦИЯЛЫҚ КЕҢЕС АППАРАТЫНЫҢ БАСШЫСЫ АЛҒЫС ХАТ ЖОЛДАДЫ

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университетінің ректоры, профессор Болатбек Абдрасиловқа ҚР Конституциялық Кеңесінің аппарат басшысы Бақыт Нұрмұханов алғыс хат жолдады.

«Құрметті Болатбек Серікбайұлы! ҚР жоғары оқу орындарының «Құқық» мамандықтары бойынша студенттер арасында Конституцияның құндылықтарын түсіну мәселелері және конституциялық құқықтың қазіргі заманғы мәселелері бойынша эссе-конкурсының Республикалық турына қатысқан Әлеуметтік ғылымдар факультетінің 4-курс студенті Аякөз Көшейге және ғылыми жетекшісі Ержан Мергенбаевқа алғысымызды білдіреміз. Болашақта ынтымақтастығымыз одан әрі жалғасатынына сенеміз», – делінген алғыс хатта.

Айта кетейік, Көшей Аягөз 2014 жылы университет базасында өткен I Республикалық «Ясауи» пәндік Олимпиадасында екі кезеңнен де сәтті өтіп, жоғары көрсеткішпен Түркия грантын жеңіп алған болатын. Студенттік жылдарында тек оқу үздігі ғана емес, қоғамдық жұмыстарда да белсенділік танытып жүретін. 2018 жылы бітірген түлегіміз қазіргі таңда Астана қаласында жеке сот орындаушысының көмекшісі қызметін жасап жүр.

Кәсіби бағдар бөлімі

* БІЛІМ - ҒЫЛЫМ ЖАҒАЛЫҚТАРЫ

Қазақстандық ЖОО-дың бірқатары жекешелендіріледі

Қазақстанда бірқатар жоғары оқу орындары жекешелендірілетін болады. Бұл туралы Үкіметтің 2015 жылдың 30 желтоқсанындағы «2016-2020 жылдарға арналған жекешелендірудің кейбір мәселелері туралы» № 1141 қаулысына өзгерістер енгізу туралы» қаулысының жобасында көрсетілген, деп хабарлайды ҚазАқпарат. Аталмыш құжатта жекешелендіруге жатататын мемлекет иелігіндегі ұйымдардың тізімі жарияланған. Олар: «Абылай хан атындағы Қазақ халықаралық қатынастар және әлем тілдері университеті», «КИМЭП университеті» АҚ, «О.Байқоңыров атындағы Жезқазған университеті» АҚ, Қазақ бас сәулет-құрылыс академиясы» АҚ, «М.С.Нәрікбаев атындағы ҚазМЗУ университеті» АҚ, «Алматы энергетика және байланыс университеті» коммерциялық емес акционерлік қоғамы. Аталған тізімге «Жезқазғанредмет» шаруашылық жүргізу құқығындағы республикалық кәсіпорны, «Қазақ мәдени ғылыми-зерттеу институты» ЖШС де кіруі мүмкін. Қаулы жобасын талқылау 20 қыркүйекке дейін жалғасады.

Астаналық 47 түлек ЖОО-да тегін оқитын болды

Астанада 47 мектеп түлегі қала әкімінің гранты бойынша жоғары оқу орындарында тегін оқитын болады, деп хабарлайды ҚазАқпарат. Елорда әкімдігінен мәлім еткендей, Астана қаласы әкімдігінің жанындағы комиссия шешімінің қорытындысы бойынша 47 түлек грант иесі атанды. Олардың арасында жетім балалар, мүгедек жандар, ата-ананың қамқорлығынсыз қалған және көпбалалы отбасыдан шыққан балалар бар. Әкімнің білім гранты сұранысы жоғары мамандықтарға бөлінді. Өсіресе техникалық, педагогикалық және медициналық бағыттарға басымдық берілген. «Біз үшін сіздер барлығыңыз жеңімпазсыздар. Сіздердің грант иегері атануларыңыздың өзі ерік-жігерлеріңіз бен мақсатшыл екендеріңізді көрсетіп тұр. Сіздер арманға қол жеткізу үшін бірінші үлкен қадамды жасадыңыздар. Бұл тек бірінші жеңіс, қалғаны алда күтіп тұрғанына сенімдімін. Өрдайым күшті, белсенді, өмірде де көшбасшы болыңыздар. Күні ертең сіздер тек өздеріңізге ғана жол салмайсыздар, елге де септігін тигізесіздер. Бүгінде сіздердің технология, ғылым тағы басқа да саланы дамытуға керемет мүмкіндіктеріңіз бар. Сіздерге жоспарларыңыз бен идеяларыңызды іске асыруға тілектеспін», – деді Әсет Исекешев. Қорытынды бойынша С.Сейфуллин атындағы Қазақ агротехникалық университетіне – 17 адам, «Астана» медицина университетіне – 7 адам, «Тұран Астана» университетіне – 1, Қазақ экономика, қаржы және халықаралық сауда университетіне – 14, Қазақ технология университетінде және Еуразия гуманитарлық институтына – 4 түлектен түсті. Айта кетейік, биылғы оқу жылы бірінші рет ЖОО-ларда жаңа мамандық пайда болды: құрылыста 3D таңбасын жобалаушы, компьютерлік жүйенің талдаушысы және өзіндік (разработчик), web- дизайнер және ландшафт дизайнері. Бүгінге дейін әкімнің жалпы білім беру грантына 125 студент ие болды.

inform.kz

МЕМОРАНДУМҒА ҚОЛ ҚОЙЫЛДЫ

Оқу ордамызда XVI Халықаралық түркі әлемі Гуманитарлық ғылымдар конгресінің аясында ТҮРКСОЙ ұйымының 25 жылдығына арналған салтанатты шара өтті.

Жиын барысында Халықаралық ұйымның қызметі жайлы арнайы бейнефильм көрсетілді. Секция отырысына Өкілетті Кеңес мүшесі, профессор М.Шимшек модераторлық жасады.

Алқалы басқосуға алыс-жақын шет елден 100-ге жуық ғалымдар қатысты.

ТҮРКСОЙ ұйымының Бас хатшысы Д.Қасейінов ТҮРКСОЙ ұйымының атқарған игі шара, жобалары туралы баяндама жасады. Президиум мүшелері Түркістан облысының әкімі Ж.Түймебаев, университет президенті Б.Абдрасилов, Өкілетті Кеңес төрағасы, профессор М.Иылдыз түркі дүниесін

біріктіретін ірі жұмыстар атқарып жүрген ТҮРКСОЙ ұйымын мерейтойымен құттықтап, алғыстарын білдірді.

Жиын соңында Түркістан облысы әкімдігі мен Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті арасында білім мен ғылым саласындағы ынтымақтастық жөніндегі өзара түсіністік туралы меморандумға қол қойылды.

Мәжіліс соңы оқу орда өнерпаздарының концерттік бағдарламасымен жалғасты.

ЯУ-ақпарат

ОҚУ ОРНЫ ЖАҢА КЕЗЕҢГЕ ҚАДАМ БАСТЫ

Университетімізде 2018-2019 оқу жылының кеңейтілген Сенат мәжілісі өтті. Мәжіліске сенат мүшелері, құрылымдық бөлім басшылары, оқытушы-профессорлар құрамы, қызметкерлер мен студенттер қатысты.

Университет Президенті Б.Абдрасилов, I вице-президент М.Куталмыш ұжымды жаңа 2018-2019 оқу жылымен құттықтап, игі тілектерін жеткізді. Болатбек Серікбайұлы университеттің кадрлық өзгерістерін айта келіп жаңадан тағайындалған Ғылыми-зерттеу істер жөніндегі вице-президент К.Беркімбаевты, Рухани жаңғыру бағдарламасының жетекшісі Ө.Өбуовты, Академиялық инновация және жоғары білімнен кейінгі білім беру ісі жөніндегі вице-президент Ш.Есімованы, Оқу-әдістемелік ісі жөніндегі вице-президент Ө.Үмбетовты таныстырды. Сондай-ақ, Даму және қаржыландыру жөніндегі вице-президент П.Пилтеннің, Әкімшілік-шаруашылық істері жөніндегі вице-президент Н.Батырбаевтың қызметтеріне қайта бекітілгенін хабарлады.

2018-2019 оқу жылына 2500 түлек студенттер қатарына қабылданғанын, жалпы студент контингенті 8 мыңнан асатынын мәлімдеді. Сонымен қатар, алдағы оқу жылына арналған басым бағыттарды баяндады. Оқу орын басшысы Б.Серікбайұлы Елбасы Н.Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру

жөніндегі «Ұлт жоспары — 100 нақты қадамның» 78 қадамы туралы, ЖОО-ның академиялық және басқарушылық дербестігі туралы айтты. Сондай-ақ, университет менеджментін жетілдірудің басты бағыттары, университеттің дамыту стратегиясы, университеттің академиялық қызметін модернизациялау, ЖОО-ның әлеуметтік жастар саясаты, университет инфрақұрылымын дамыту туралы терең талдау жасады. Аталған жаңа бастамаларды жүзеге асыру арқылы нақты қол жететін нәтижелерді сараптап берді. Университеттің дамуға бағытталған жаңа дәуірі бастау алғанын жеткізген оқу орын басшысы Б.Абдрасилов, ұжымды университетті әлемдік ЖОО деңгейіне көтеру үшін бірігіп жұмыс жасауға шақырды.

Күн тәртібіне орай, Оқу-әдістемелік ісі жөніндегі вице-президент Ө.Үмбетов, Академиялық инновация және жоғары білімнен кейінгі білім беру ісі жөніндегі вице-президент Ш.Есімова, Даму және қаржыландыру жөніндегі вице-президент П.Пилтен «2018-2019 оқу жылына дайындық жұмыстарын ұйымдастыру мәселесін» баяндады.

Сонымен қатар сала бойынша вице-президенттердің жылдық жоспары, Сенаттың 2018-2019 оқу жылына арналған жұмыс жоспары бекітілді. Өртүрлі мәселелер қаралып, ұсыныстар тыңдалды.

Ақпарат орталығы

УНИВЕРСИТЕТІМІЗ ҮЗДІКТЕР ҚАТАРЫНДА

Қожа Ахмет Ясауи атындағы Халықаралық қазақ-түрік университеті «Республикалық рейтинг агенттігі» (РРА) ұйымдастыруымен «ЖОО бас рейтингі – 2018» көпсалалы университет санаты бойынша тағы да 7-орынды иеленді.

Аталмыш рейтинг бойынша, университет 2017 жылы 50 ЖОО арасынан 7-орынға тұрақтаған болатын. Республикалық рейтинг агенттігі жоғары білім ордаларын бағалауда келесідей критерийлерге арқа сүйенеді. Олар академиялық және ғылыми-инновациялық зерттеулер, шетелдік контингент, түлектерге деген сұраныс және интернет-ресурс мәлеметтері. Жалпы, тәуелсіз агенттіктердің ұйымдастыруымен өтіп жатқан, еліміздің ең үздік оқу орындарын іріктейтін рей-

тингтерде қатысу университеттің беделін, орын анықтап ғана қоймай, сонымен қатар осал тұстарын анықтап, соларды түзеу арқылы аймақтық және әлемдік білім беру кеңістігінде биік шыңдардан көрінуіне септігін тигізеді.

ТАРИХ

5 ҚЫРКҮЙЕК - ҚАЗАҚСТАН ХАЛҚЫ ТІЛДЕРІ КҮНІ!

2017 жылдың 31 қазаны күні Премьер-министр Бақытжан Сағынтаевтың «Қазақстан Республикасында мереке күндер тізбесін бекіту туралы» қол қойған №689 ҚР Үкіметінің қаулысында Қазақстан халқы тілдері күні 5 қыркүйекте тойланады деп көрсетілген болатын. Тіл мерекесінің 5 қыркүйек болып белгіленуінің өзіндік себебі бар. Бұл күн – «Ұлттық сақталуына да, жоғалуына да себеп болатын нәрсені қуаттысы – тіл» деп ұлағатты сөз қалдырған, қазақ халқының тағдыры, тілі үшін күрескен Алаш арысы, Ұлт ұстазы Ахмет Байтұрсынұлының туған күні. Енді барша қазақстандықтар қазақ әліпбиінің негізін салған, тіл білімі ғылымын төл тіліміздің ерекшеліктерін басқа тілдердің ықпалынсыз зерттеген ғалымның туған күнінде Тіл мерекесін тойлайды.

Қазақтың әдебиет зерттеуші ғалымы, түркітанушы, публицист, педагог, аудармашы, қоғам қайраткері А. Байтұрсынұлы 1872 жылы 5 қыркүйекте қазіргі Қостанай облысы, Жангелді ауданы, Сарытүбек ауылында дүниеге келген болатын. «...Өзге оқыған мырзалар шен іздеп жүргенде, қорлыққа шыдап, құлдыққа көніп, ұйқы басқан қалың қазақтың ұлт намысын жыртып, ұлттық арын жоқтаған патша заманында жалғыз-ақ Ахмет еді» деп Сәкен Сейфуллин баға берген қазақтың асыл ұлы Ахмет Байтұрсынұлының туған күні Тіл мерекесімен қоса тойланатыны қалың қазақ үшін өте қуанышты жағдай екендігі баспасөз беттерінде өте орынды берілді.

Бұл жөнінде Ш.Шаяхметов атындағы «Тіл-қазына» ұлттық ғылыми-практикалық орталығының директоры Ербол Тілешов былай деді: «ҚР Премьер-министрдің қаулысымен 5 қыркүйек, яғни Ахмет Байтұрсынұлының туған күні – Қазақстан халқы тілдерінің күні болып

бекітілді. Сол үшін барлықтарыңызды құттықтағым келеді. Бұрын бұл мереке қыркүйек айының үшінші жексенбісі болатын. Ахаңның біраз құжаттарын ақтардық. Бұрын Ахаң 1873 жылы 29 қаңтарда дүниеге келді деп келген. Архивтерді ақтарғанда Ахаңның өз қолымен жазған үш құжат табылды. Үшеуінде де ол «бесінші қыркүйек күні тудым» деп жазылған. Яғни, Ахмет Байтұрсынұлов 1872 жылы 5 қыркүйекте өмір есігін ашқан. Осыған байланысты мектептегі оқулықтардың барлығы түзетіліп жатыр. Келесі жылдан бастап 5 қыркүйек – Қазақстан халқы тілдерінің күні болып аталып өтетін болады».

Мұхтар Әуезов: «...Бір басында сан салалы өнер тоғысқан, телегей-теңіз энциклопедиялық білім иесі, қайшылығы мол тартысты ғұмырында қараңғы қалың елін жарқын болашаққа сүйреуден басқа бақыт бар деп білмеген ірі тұлға, халықтың рухани көсемі» деп баға берген қазақтың асыл ұлы Ахмет

ілгері болғаны көрінеді: жазба әдебиеті мен ғылым салалары ХХ ғасырдан кейін де біршама дамыған деген әзірбайжан, татар, өзбек, түрік халықтарының өзінде оқу-ағарту мен тіл білімі, әдебиеттану ғылымдары қазан төңкерісіне, кейбіреулер тіпті 30-жылдарға дейін арабша терминдерді қолданып келіп, ұлт тілдеріне негізделген терминдер жүйесін төңкерістен кейін, кеңестік кезеңде қалыптастырғанын білеміз.

Қазіргі қазақ тіл білімі ғылымының көрнекті ғалымы Нүргелді Уәлиұлы: «А.Байтұрсынұлы түзген әліпбиді сол кезеңдегі фонологиялық мектептің аға буын өкілдері, әлемдік лингвистиканың көшбасшылары болған Е.Д.Поливанов, сондай-ақ Н.Ф.Яковлев тәрізді көрнекті фонологтер аса жоғары бағалады. Түркітанушы К.К.Юдахин мен А.М.Сухотин латын жазуына көшкенше қырғыз халқының Байтұрсын әліпбиін сол күйінде қолданғанын атап айтады. Мұның

өзі Байтұрсын әліпбиінің ұлтаралық мәртебесін көрсетеді. ХХ ғасырдың басында Ахмет Байтұрсынұлы қазақ жазуының демократиялық бағытқа (халық тіліне) бұрады; қазақ жазуы фонетикалық жазудан феномографиялық жазуға қадам басты; ұлттық жазудың негізі қаланды. Қазақ жазуының онтогенездік дамуындағы бұл ерекше кезеңде А.Байтұрсынұлы ақыл-парасаты, қажыр-қайраты лингвистикалық ой тереңдігі жағынан дәуірдің дара тұрған біртуар ұлы тұлғасы болды» – деп ғалымның қазақ жазуы тарихындағы алар орнын өте тамаша көрсеткен.

Ахмет Байтұрсынұлының қазақ тілінің табиғатын, құрылымын танып-танытудағы қызметінің бір үлгісі – мектепте қазақ тілін пән ретінде үйрететін оқулықтар жазуы. Осы тұста атамыз А.Байтұрсынұлының атақты «Тіл-құрал» атты үш бөлімнен тұратын, үш шағын кітап болып жарияланған оқулықтарын атауға болады. «Тіл-құрал» тек мектеп оқулықтарының басы емес, қазақ тілін ана тілімізде танудың басы болды, қазіргі қазақ тілі атты ғылым саласының, іргетасы болып қаланды. Жалпы қазақ тіл білімін қалыптастырып, зерттеп, танып-білу тарихымызда Ахмет Байтұрсынұлының «Оқу құралы» мен «Тіл құралдарының» орны айрықша.

Барша қазақстандықтар қазақ әліпбиінің, тіл ғылымының негізін салған ғалымның туған күнінде Тілдер мерекесін атап өтуде.

Тіл мерекесін тойлаудағы мақсатымыз – Қазақстан халықтарының өз ана тіліне деген құрмет сезімін арттыру, тіл мәртебесін көтеру, таза сөйлеуге үйрету, өз ұлтына, өліне деген сүйіспеншілігін ояту; ана тіліміздің тұғырының мықты болуына негіз қалаған бабаларымыздың өсиетін ұран ету, қазақ тілінің мәртебесін көтеру; Қазақстан Республикасында тұратын барлық халықтардың тілдерін құрметтеу.

Қадыр ағамыз айтпақшы, «Ана тілің – арың бұл, Ұятың боп тұр бетте». Тіл – халық тарихы, тіл – ұлттық қазына, тіл – біздің намысымыз, арымыз, байлығымыз, барымыз. Тіл – қай ұлтта, қай елде болса да қастерлі, құдіретті. Ол адамның бәріне ана сүтімен бірге дариды. Тіл байлығы – әрбір елдің ұлттық мақтанышы. Тілімізді қадірлейік, құрметтейік. Тіл мерекесі құтты болсын!

Нағима ҚОШАНОВА,
Қазақ филологиясы кафедрасы
доценті

ЕР АЗАМАТТЫҢ БЕДЕЛІ ЖОҒАЛМАСА ЕКЕН...

Әлеуметтік желі бетінде ер кісіге қамыр жайғызып, оны әжуалап бейне таспаға түсірген видео таралып жүр. Не күлеріңді, не жыларыңды білмейсің?! Аталмыш бейне жазба қалың бұқараға таралуы мұң екен алуан түрлі ой-пікірлер жазылып жатыр. Бірі мұның әбестік екенін айтса, екінші тарап үй шаруасына көмектескеннің ешқандай да сөкеттігі жоғын алға тартады. Қазіргі таңда өкенең беделі төмен түсіп бара жатқан сияқты.

Анасы әлгіндей бұйрық беріп отырса, оны көрген ұл-қызы да өкесін сыйлай қояр ма екен?! Халқымызда «Ер азамат белгісі: түзде – мырза, үйде құл» деген мақал бар. Мейлі ортақ үй болған соң үй шаруасына қол ұшын тигізген жөн делік. Алайда өз басым білек сыбанып ас үйде жүрген еркектің ісін құптамаймын. Ер-азаматтың төрдегі басын есікке сүйреуге өсте болмайды. Еркек қашанда жігіттік намысын жоғары қоюы керек. Бала кезімде әжем ер адамның киімін белек жуғызатын. Әйел адам ер кісінің киімін басса, оның бағы таятынын айтып отыратын. Аналарымыз бен әжелеріміз сияқты ерін пір сыйлайтын инабатты қыз, иманды ұл тәрбиелеп отырған әйелдер азаймаса екен. Қазақ қыздары өздерінің

табиғи нәзіктіктерін, ибалылықтарын сақтай отырып, ер-азаматтарды сыйлай білсе, нұр үстіне нұр болар еді. Бір қолымен бесікті, бір қолымен әлемді тербейтін аналарымыз салған сара жол болашақ аналарға жөн сілтейтін бағдаршам бола берсін. Ал сіз қалай ойлайсыз?

Жанар ҰЛАСБЕКҚЫЗЫ

ҚЫЗҒЫЛТ ТҮСТІ ӨЗЕН ЖАЙЛЫ БІЛЕСІЗ БЕ?

Бізді қоршаған орта жұмбаққа толы. Айналамызда көптеген жаңалықтар болып жатыр. Табиғаттың күштері де, ерекше жаратылыстары да бар. Ең жаңашыл және көркем табиғат қызғылт өзендер. Бұл өзендердің ерекшелігі: өзен құрамында тұздың көптілігі және *Dunaliella salina* атты балдырлардың көп болуы. Ол балдырлар бета-каротин мен каротиноидтарды бөледі. Яғни, өзенге қызғылт түс беретін осы химиялық қоспалар.

Африканың батыс бөлігіндегі Сенегал қаласында «Ретба» атты өзен бар. Ол Африканың астанасы Дакар қаласынан 30 км жерде орналасқан. Өзеннің тереңдігі небәрі 3 метр, жалпы ауданы 3 кв.км. Бұл өзеннің қызғылт болуы өте ерекше, себебі өзендегі микроорганизмдер 3,5 млрд жыл бұрын пайда болған. Яғни, Ретба ол кездері тек мұхитпен байланысатын кішкентай көлшік болған. Бірақ, атлантикалық құмдармен араласып, өзенге тұз жинала бастаған. Қазіргі таңда, өзенге қызғылт түс беріп тұрған цианобактериялар және тұздың көптілігі.

Ең қызығы бұл өзеннің түсі өзгеріп отырады. Яғни қызғылт түстен, қоңыр түске айнала алады. Оның себебі, күннің түсуі және желдің қаттылығы. Жел неғұрлым қатты болған сайын цианобактериялар ферменттерді көп бөледі. Ал өзеннің түсі осыдан кейін қызғылт түске айнала бастайды. Айта кететін жағдай, бұл өзенге батып кету ықтималдылығы өте төмен. Өзеннің қақ ортасына отырып, сүйікті кітабыңызды оқи аласыз. Қазіргі таңда өзеннің айналасында қарапайым халық тұрады. Африкалық тұрғындар өздеріне қажетті мөлшердегі тұзды осы өзеннен алады. Сонымен қатар, қызғылт түсті өзендер: Австралияда (Хиллер), Испанияда (Торревьеха), Канада да кездеседі.

Үміт ҚУАНҒАН,
1-курс студенті

ТҮРКІСТАН ОБЛЫСЫНЫҢ ҚАЛЫПТАСУЫ БАСТЫ НАЗАРДА

Үкімет пен министрліктер Түркістан облысының қалыптасуына лайықты назар аударулары қажет. Бұл туралы ҚР Парламенті палаталарының бірлескен отырысында Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаев айтты, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі.

«Өздеріңіз де білетіндей, осы жылдың шілде айында Шымкент қаласына республикалық маңызы бар қала мәртебесі беріліп, жаңа Түркістан облысы құрылды. Қасиетті Түркістан қаласында жаңа облыс орталығының құрылуы дербес әкімшілік орталық ретіндегі өңірдің тарихи мәнінің қайта өрлеуінің белгісі саналады. Үкімет пен министрліктер облыс орталығының құрылысына, қалыптасуына лайықты назар аударулары тиіс. Қазақстандағы бизнес те бұл жұмыстарға араласуы қажет. Мен де ол жаққа бармақпын, басшылармен бірлесіп, мән-жайды

талқылайтын боламыз. Таяу уақытта дамыған жаңа облыс орталығы, экономикамыз бен бизнесіміздің жаңа өсім нүктесі пайда боларына сенімдімін», – деп атап өтті Елбасы. Қазақстан Президенті облыс орталығының Түркістанға көшірілуі әлеуметтік-экономикалық тұрғыдан ғана емес рухани жағынан да аса маңызы бар екенін баса айтты. «Ол еліміздің ең киелі жерлерінің бірі. Тарлан тарихымызда талай тағдырлы шешімдер осында қабылданған. Есімдері ел тарихында мәңгі жазылған біртуар тұлғаларымыз осында жай тапқан. Халық тығыз қоныстанған тұтас оңтүстіктік

өңірдің дамуы жаңа облыс орталығының жұмысын тиімді ұйымдастыруға байланысты. Сондықтан Үкімет пен әкімшілік бұл жерде тығыз жұмыс істеуі керек. Сонымен бірге республикалық маңызы бар қала мәртебесін иеленген Шымкенттің тыныс-тіршілігі де назарда болуы тиіс», – деді Нұрсұлтан Назарбаев. ҚР Президентінің атап өтуінше, таяу уақытта Парламент қарауына жаңадан құрылған әкімшілік-аумақтық бірліктің толыққанды жұмысын қамтамасыз етуге бағытталған заң жобасы енгізілетін болады. Сондай-ақ Елбасы құзырлы орган өкілдеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласында қалыптасқан мәселелерді шешуді тапсырды.

inform.kz

БОЛАШАҚТАН ҮМІТІМІЗ ЗОР

Түркі жұртының рухани астанасы Түркістан қаласы 2018 жылдың 19 маусымында Елбасымыз Н.Назарбаевтың Жарлығымен облыс орталығы мәртебесіне ие болды. Бұл әрине түркістандықтар үшін үлкен бір жақсылықтың, жаңарудың бастамасы болды.

Білім мен ғылымның, өнер мен мәдениет саласы Түркістанда жаңаша сипатқа енеді. Қаламызда алдағы уақытта салынатын әкімшілік іскерлік орталығы, көп қабатты тұрғын үйлер және өзге де нысандардың, ғимараттардың құрылысы қолға алынуда. Түркістан – түркі халықтарының мәдени рухани орталығы. Болашақта мұнда үлкен туризм аумағы болады деп жоспарлануда. «Батыс Еуропа – Батыс Қытай» халықаралық көлік дәлізінің бойында орналасқан қаламыз алдағы уақытта табиғи газбен толықтай қамтамасыз етілетін болады.

Мавзолейдің айналасында үлкен жобалар жасалады. Интеллектуалдық орталық, түркі тілдес орталық, «Ескі қалашық» салынады. Құрылыс шығыс үлгісі бойынша жүргізілетін болады. Мавзолейдің төңірегіндегі ескі қалашықтар, ғұламаларымызға арналған шағын кесенелер қайта қалпына келтірілмек. Ақылды қала жобасы негізінде жаңа технологиялар кеңінен қолданылмақ. Айта кететін жайт, бас сәулетшінің мәлімдеуінше, бой көтеретін ғимараттардың биіктігі бес қабатты үйлерден аспауы тиіс. Нысандар Ахмет Ясауи кесенесінен биік болмауы керек. Елбасы Жарлығы қаламыздың өркен жайып гүлденуіне тың серпін беретін тарихи құжат болды. Түркістан қаласы түркі жұрағатының зиярат жасайтын қасиетті орны. Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің үлкен орны бар. Халық арасында «Арыстан баба түне, Қожа Ахмет Ясауиден тіле» деген тәмсіл бар. Ақын Өмірбек Сәуірбаев: «Түркістанда тумас түгілі адамдар, Түркістанда туғанына қуанған» – деп жырға қосқан еді. «Тек Қазақ елінің ғана емес, бүкіл түркі жұртының зиярат жасайтын қастерлі орны. Оның рухани өмірінде Қожа Ахмет Ясауи

кесенесінің үлкен орны бар екенін білеміз. Тарихы терең Түркістанның туризм үшін де маңыздылығы ерекше. Қаланың тоғыз жолдың торабында орналасуы сыртқы және ішкі туристер мен жергілікті тұрғындар үшін өте қолайлы. Сондықтан Түркістан қай жағынан алсақ та, облыс орталығы болуға әбден лайық» – деп атап өтті Елбасы. Қаланың көркіне көрік қосып отырған түбі бір түркі елінің жастарының басын бір тудың астына біріктірген Халықаралық қазақ-түрік университеті. Түркістанның облыс мәртебесін иемденген тұста университетке профессор Болатбек Абдрасилов ректор болып тағайындалды.

Бүгінге дейін ҚР Білім және ғылым министрлігінің Ғылым комитетінің төрағасы қызметін атқарған ғылым саласында өзіндік орны бар жаңа басшы Болатбек Серікбайұлы оқу ордамызды өркендетуге, әлемдік деңгейде өзіндік орнын қалыптастыруға күш салары анық.

Түгін тартсаң, май шығатын Түркістан қаласындағы қазіргі университет қалашығының орны 1991 жылдары мақталық алқап болған деседі. Мемлекет басшысы Н.Назарбаевтың қолдауымен Түркістан университетінің құрылуы Түркістанға жаңа өркеніет алып келді. Университет аясында ғылыми-шығармашылық орта қалыптасты. Қаншама ғалымдар, профессорлар келіп тәжірибе алмасты. Білім мен ғылым жолында тер төкті. Дүниежүзі қазақтарының құрылтайы, Түркістанның 1500 жылдығы, ТҮРКСОИ ұйымының шешімімен «Түркістан – түркі әлемінің 2017 жылғы мәдени астанасы» сынды торқалы тойлар Түркістанның атын шартарапқа жария етті. Тақыр жерден бой көтерген оқу ордамыз бұл күндері еліміздің алдыңғы қатарлы жоғары оқу орындарының бірі саналады. Сол секілді енді 5-6 жылдың шамасында Түркістан қаласы да адам танымастай өзгереді деп ойлаймын. Қазақ хандығының ордасы болған шежірелі мекеніміз жасай берсін! Таяқ ұстап келгенге тай мінгізетін қасиетті қаламыздың келбеті көркейе бергей!

Жанар БЕЙСЕНБАЕВА

ҚАЛА ТҰРҒЫНДАРЫ ЖАҢА ОБЛЫС ОРТАЛЫҒЫНАН НЕ КҮТЕДІ?

Қазақстан Республикасының Президенті Нұрсұлтан Назарбаевтың Жарлығымен Түркістан қаласы Оңтүстік Қазақстан облысының орталығына айналды. Осыған орай қала тұрғындарының арасында сауалнама жүргіздік, деп хабарлайды ҚазАқпарат тілшісі.

Сауалнамаға қатысқан тұрғындарға «Келешекте облыс орталығынан не күтесіз?» деген сұрақ қойылды.

Жауап беруші респонденттер болашақта жаңа құрылыс алаңдары, жаңа ғимараттар, жаңа мәдени және білім ошақтары салынғанын қалайтындарын айтты. «Түркістан – облыс орталығы болуға» лайықты бірден-бір қала», – дейді қала тұрғыны Эльмира Артықбаева.

Оның айтуынша, қаланы облыс орталығы ету - өте дұрыс таңдау. Өйткені, Түркістанға зиярат етушілердің саны күн санап артуда. «Меніңше, ол болашақта туристердің қаласы болады. Түркі әлемінің астанасы әрі облыс орталығы ретінде мәртебесі арта түседі», – дейді ол.

«Облыс орталығы болғанын естіп, қатты қуанып жатырмыз. Енді бізге қажетті нысандар, ғимараттар салынса, құрылыстар басталса, үлкен қуаныш болар еді», – дейді Жарқынбек Құлбәйімбетов.

«Киелі мекен облыс орталығы болуға шын мәнінде лайықты. Меніңше, Түркістан облысы тарихи-мәдени тұрғыда басқа өңірлерден ілгері болуы керек. Мәдениеті биік сатыда болуы үшін арнайы мәдени ошақтар, музыкалық оқу орындары салынса, игі болар еді. Мәселен, Алматы облысының орталығын Талдықорғанға көшіргенде мәдени оқу орнын ашқан еді. Оңтүстік жұртына Шымкент қаласындағы бір ғана «Саз колледжі» аздық етері анық. Сондықтан Түркістан төрінен Музыка колледжі ашылса, Ясауи атындағы оқу орнының мамандары қала жастарын мәдениетке баулуға, сапалы музыканттарды даярлап шығару жолында қызмет атқарары сөзсіз», – деді қала тұрғыны Ерасыл Қауымбаев.

Еске сала кетсек, 18 маусымда ҚР Президенті Н.Назарбаевтың Шымкент қаласына республикалық маңызы бар қала мәртебесін беру және облыс орталығын Түркістан қаласына көшіру туралы Жарлығы жарияланған болатын.

Жадыра ҚОЖАХМЕТ

ТҮРКІСТАН – ТҮРКІ ДҮНИЕСІНІҢ РУХАНИ, МӘДЕНИ ОРТАЛЫҒЫ

Қазақстан аумағында тарих түкпірінде пайда болып, түрлі шапқыншылық кезеңдерде басқа елді мекендер сияқты жойылып кетпей, қазіргі уақытқа дейін өмір сүріп келе жатқан қалалардың бірі – Түркістан.

Түркі дүниесінің ежелден келе жатқан рухани, мәдени орталығы еліміздің тарихынан терең сыр шертетін бірден-бір шаңырақ болып табылады. Арғы тарихы Шауғар, Яссы, ал қазіргі таңда Түркістан деген атымен әлемге танылған көне қаламызға алыс-жақыннан ат шалдырып келетіндер де аз емес. Түркістан үшін қасиетті Қожа Ахмет Ясауи кесенесінің орны бөлек, ол екеуін бір-бірінен бөліп қарауға болмайды. Қасиетті қаланың төрінде Өзірет Сұлтан мұражайы 1978 жылдың қыркүйегінде республикалық мұражай болып ашылды. 1989 жылы 28 тамызда Қазақстан Үкіметінің арнайы шешімімен «Өзірет Сұлтан қорық мұражайы» болып бекітілді. Қазақтың Есім, Жәңгір, Тәуке, Абылай, басқа да белгілі хандары, батырлары, билері Ахмет Ясауи кесенесінде және оның айналасындағы мазаратта жатыр. Түркістан қаласы Қазақ хандығының негізгі саяси, діни, сауда орталығы болды. Қанша ғасырды араға салып облыс орталығына айналып отырған шаһарымыз 2017 жыл «Түркістан – түркі әлемінің мәдени астанасы» жылы болып жариялануы да Түркі дүниесінде алар орнын айқындап бергендей.

Облыстық басқармалар мен департаменттер, түрлі мекемелер көшіріліп, қала тынысы кеңейіп жатыр. Жасыл желекті Шымкенттен қоныс аударып келіп жатқан қызметкерлерге оңай соқпасы анық. Сөйлесе қалсақ қаламызға үйренісе алмай жатқандарын ашық білдіруде. Кім жасыл-желекті қаладан ірге үзгісі келеді дейсіз? Оның үстіне әбден бауыр басып қалған қаласын көзі қиып кете қоюуы да қиын-ау. Түркістанның қазіргі жағдайы Елорданың Алматыдан Ақмолаға көшірілген жылдарын еріксіз еске түсіреді. Сол жылдары да ел азаматтарының біразы әсем Алматыны қимай қиналған еді. Бірақ бүгін бәрі басқаша. Масасы маза бермейтін Ақмолаға да үйренді. Қаламыз сауда-саттық орталығы ретінде жақсы жолға қойылған. Ар жағындағы Қызылорда халқы негізінен осы Түркістанға келіп сауда жасайды. Күні-түні үзіліссіз жұмыс істейтін базар бар. Яғни, келім-кетім көп. Барыс-келіс пен алыс-беріс бар жерде қала өздігінен дами беретіні белгілі. Түркістан да он шақты жылды артқа салса еліміздің көрікті қалаларының біріне айналары сөзсіз.

Эльмира ҚАЛЫБАЙҚЫЗЫ

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

Yesevi

Üniversitesi

ГАЗЕТТІҢ ТҮРІК ТІЛІНДЕГІ ҚОСЫМШАСЫ

2018 - 2019 ЕĞІТІМ - ÖĞRETİM ДÖНЕМІ АЧИЛИШІ ҚОШКУ ІЛЕ КУТЛАНДИ

Ahmet Yesevi Üniversitesinde öğrenciler üç aylık yaz tatilinin ardından, yeni akademik yılın açılışında Türkistan Yerleşkesi Kültür Merkezinde bir araya geldi.

1 Eylül 2018 Cumartesi günü Ahmet Yesevi Üniversitesi Tiyatro ve Sinema Salonunda gerçekleşen törenin takdim konuşmasını yapan Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov, açış konuşmalarını yapmak üzere Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'a söz verdi.

Prof. Dr. Musa Yıldız konuşmasının başında; "Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin, Hoca Ahmet Yesevi tarafından 850 yıl önce miras bırakıldığını ve ayrıca Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbayev ile Türkiye Cumhuriyeti Devlet Başkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın bu mirasa sahip çıktıklarını, bu nedenle üniversite mensupları olarak da bu kutsal mirasın yüceltilmesi için planlı ve yoğun çalışmalar sürdürdüklerini söyledi.

Başkan Yıldız; öğretim üyeleri, öğrenciler ve tüm üniversite personeline hitaben yaptığı konuşmasında; yenilenen yönetim organizasyonu, yeni dinamik personel gücü ve üniversite bünyesindeki gelişmeler ile Üniversitenin evrensel akademik başarı seviyesinin üzerine çıkacağına inandığını belirtti. Bilimin teorik olarak öğrenilmesinin tek başına bilimsel yeterliliği ifade edemeyeceğini vurgulayan Başkan Yıldız, aynı zamanda uygulama ve üretim ile sonuç alınması gerektiğinin çok daha önemli olduğunu söyledi.

Başkan Yıldız konuşmasının sonunda, Üniversite Rektörlüğüne yeni atanan Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov'a, kısa sürede yaptığı önemli çalışmalarından dolayı teşekkür ederek, yeni eğitim ve öğretim yılının tüm Ahmet Yesevi camiasına hayırlı

olmasını temenni etti.

Akabinde söz alan Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek ise öğrencilere ve personele hitaben yaptığı konuşmasında; dünyanın hızla değiştiğini, yeniliklerin bilimsel çalışmalarla iç içe girdiğini bildirerek, öğrencilerin de bu bağlamda tüm gelişme, yenilik ve girişimlerin içerisinde olmaları halinde başarılı olabileceklerini dile getirdi. Mütevelli Heyet Üyesi Şimşek, Kazakistan'da Türk dünyasının uluslararası tek üniversitesi olan Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin küresel, bilimsel gelişmeleri bilen ve ona ortak olabilen üstün insan gücünü yetiştirdiğini söyledi.

Törenin sonunda üniversite ile ilgili bir brifing sunan Rektör Abdrasilov; üniversitenin kuruluş sürecini, her iki ülkenin devlet başkanı ve üst düzey yöneticilerinin üniversiteye ziyaretlerini, 1991 yılından günümüze kadar yapılan yatırımları, üniversite bünyesindeki fakülte ve enstitülerdeki mevcut durumu, hastane, öğrenci yurtları ve yemekhane gibi tüm birimlerdeki alt ve üst yapı gelişimleri hakkında ayrıntılı bilgiler sundu.

Tören, Prodüksiyon Merkezi tarafından hazırlanıp sunulan, Kazakistan folklor gösterileri ile sona erdi.

ASYA OYUNLARI ŞAMPİYONLARINA COŞKULU KARŞILAMA

Endonezya'nın başkenti Cakarta'da düzenlenen 2018 Asya Oyunları Judo ve Sambo kategorisinde Ahmet Yesevi Üniversitesi öğrencileri birinci gelerek altın madalya kazandı.

Bu yıl 18'incisi düzenlenen Asya Oyunları'na Üniversitemizin Sanat Fakültesi Beden Eğitimi Bölümü öğrencilerinden, 81 kilo judo kategorisinde Didar Hamza ve 52 kiloda Sambo kategorisinde Bağlan İbragimov katılarak şampiyon oldular.

Asya Oyunları'nın sona ermesinin ardından, Türkistan'a dönüş yapan öğrencilerimiz Ahmet Yesevi Üniversitesi mensuplarıncı konvoyla karşılandı.

Asya Oyunları Şampiyonları, Türkistan Yerleşkesi Kültür Merkezi önünde Rektör Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ve Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Pusat Pilten tarafından karşılandı.

Şampiyonlara, Kazak milli giysisi Çapan giydirilerek Kazak töresinde üstün başarı gösterenlere verilen san kapsamında ata bindirildi. Akabinde Kültür Merkezi Tiyatro ve Sinema salonuna geçilerek tebrik konuşmaları yapıldı.

Törende konuşan Rektör Abdrasilov, "Bugün Üniversitemiz ve Kazakistan adına tarihi bir gün, öğrencilerimiz Cakarta'da düzenlenen 18. Asya Oyunları'nda katılmış oldukları spor dallarında birinci geldiler. Üniversitemizin bayrağını yükselten sporcularımızı yürekten kutluyorum. Biz onları bir ümitle göndermiştik, onlar ise bizim ümidimizin çok üzerinde başarı ile altın madalya sahibi olarak döndüler. Gerçekten bu büyük bir başarıdır. Kendilerini tekrar kutluyor ve başarılarının devamını

diliyorum" diye konuştu.

Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Pusat Pilten ise "bugün üniversite için çok önemli bir gün, öğrencilerimiz Asya Oyunları'nda Üniversitemizi başarı ile temsil ederek büyük mücadelelerle Altın madalyayı kazandıklarını" söyledi. Üniversitelerin farklı misyonları bir arada yerine getiren kurumlar olduğuna işaret eden Pilten, "Tabi ki bunların en başında eğitim-öğretim faaliyetleri gelmektedir. Bununla beraber çok önemli olduğunu düşündüğüm diğer bir husus ise içinde bulunduğu topluma yol gösterme, toplumla beraber hareket etme gibi bir misyona da sahiptir. Bu anlamda madalya alan öğrencilerimiz, sportif başarılarıyla toplumda örnek teşkil edecek bir durum ortaya koymuşlardır" diye konuştu.

Pilten ayrıca; bu gibi sportif başarının arkasında disiplin ve çalışma olduğuna vurgu yaptı. Bu noktada tüm alanlarda Üniversite ve toplum olarak aynı şekilde disiplini ve bilimsel yeterlilikte çalışmanın, başarının temeli olduğunu dile getirdi. Pilten, Üniversiteye bu üstün başarıyı kazandıran öğrencileri tebrik ederek konuşmasını tamamladı.

Törenin sonunda Şampiyon Öğrenciler sahneye davet edilerek şampiyonluklarına ulaştıkları süreç hakkında bilgi sundular. Konuşmaları sık sık alkışlanan öğrenciler, bu başarının Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin ve her iki ülkenin ortak başarısı olduğunu vurguladılar.

16. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi Kapanış Özel Oturumu ile sona erdi

16. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi kapsamında, "Kuruluşunun 25. Yılında TÜRKSOY Özel Oturumu" Ahmet Yesevi Üniversitesi ev sahipliğinde yapıldı.

5 Eylül 2018 Çarşamba günü Türkistan Yerleşkesi Kültür Merkezi Tiyatro ve Sinema Salonunda gerçekleşen etkinlik, Mütevelli Heyet Üyesi Prof. Dr. Muhittin Şimşek moderatörlüğünde; Türkistan Eyalet Valisi Prof. Dr. Canseyit Tüymebaev, TÜRKSOY Genel Sekreteri Prof. Dr. Düsen Kaseinov, Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız ve Rektör

Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov'un katılımları ile gerçekleşti.

Moderator Şimşek konuşmasında kongre hakkında bilgi vererek konuşmalarını yapmak üzere Türkistan Valisi Canseyit Tüymebaev'i kürsüye davet etti.

Tüymebaev konuşmalarında TÜRKSOY'un Türk dünyasının UNESCO'su statüsünde görev yaptığına işaret etti. Özellikle Türk kültürü, folkloru ve sanatının Türk cumhuriyetlerinde ve Türk dünyasında tanıtılmasına başarılı olan TÜRKSOY'un, ayrıca Avrupa ve Amerika'da da tanıtıcı

faaliyetler gerçekleştirdiğini söyledi.

TÜRKSOY Genel Sekreteri Prof. Dr. Düsen Kaseinov ise kendi 10 yıllık görev süresinde gerçekleşen faaliyetler hakkında özet bilgi sundu. TÜRKSOY'un planlı ve diğer proje faaliyetleri ile Türk kültürünün ve sanatının bütün dünyada yaygın olarak tanıtılmasına üstün katkı sağladığına açıkladı.

Kaseinov konuşmasında "TÜRKSOY'un, Türk dünyasını temsilde büyük atılımlar yaptığına işaret ederek, özellikle Nevruz bayramının Türk dünyasında milli bir şölen olarak coşkuyla kutlanmaya başladığını, "nevruz'un bir Türk bahar bayramı olduğunu Avrupa ve Amerika'da da bilinmesini sağladığını" dile getirdi.

Başkan Yıldız, Türkistan'ın 2017 yılı TÜRKSOY Türk Dünyası Kültür Başkenti olarak seçilmesi kapsamında Ahmet Yesevi Üniversitesi olarak 40'dan fazla faaliyeti TÜRKSOY ile ortak gerçekleştirdiklerini ve Kuruluşunun 25. Yılında TÜRKSOY Özel Oturumu'na da ev sahipliği yapmaktan onur duyduklarını ifade etti.

Başkan Yıldız, TÜRKSOY'un Türk dünyasının birlik ve beraberliğini pekiştiren faaliyetleri ile önemli atılımlar yaptığını, Türk dünyası kültür başkentleri projesi ile Türk cumhuriyetleri ve topluluklarının çeşitli şehirlerinde Türk kültür ve medeniyetinin tüm alanlarını temsilde büyük çabayla Türk kültür bütünü ve çevresi oluşturduğunu bildirdi.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız konuşmasının sonunda Kazakistan Devlet Başkanı Nursultan Nazarbaev'in,

Türkistan'a çok önem verdiğini ifade ederek, "Türkistan ilk önce Güney Kazakistan Eyaleti'nin merkezi haline getirildi, sonrasında ise eyaletin ismi Türkistan olarak değiştirildi. Çin seddinden Hazar'a kadar tarihteki ulu Türkistan coğrafyasının kalbinin attığı yer olan Türkistan'da tekrar bu isimle canlandırılması Kazakistan ve Türk dünyası açısından çok anlamlı olmuştur" diye konuştu.

Başkan yıldız konuşmasını, Kazak Milli Şairi Mağjan Jumabay'ın

"Türkistan iki dünya eşiğidir, Türkistan yiğit Türkün beşiğidir, Güzel Türkistan gibi yerde doğmak, Türk'e Allah'ın verdiği nasibidir." dizeleriyle tamamladı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Bolatbek Abdrasilov ise konuşmalarında Üniversitesiyile TÜRKSOY'un işbirliği, Türkiye, Kazakistan ve diğer Türk cumhuriyetleri ve toplulukları için Türklere ait değerler ile yaşatılmasına bilimsel katkılar sunduğunu açıkladı. Ahmet Yesevi Üniversitesi'nin Türklük değerleri ile evrensel bilimsel-akademik çalışmaların temsili ve ilettilmesi için ilgili tüm kurum ve kuruluşlar ile ortak çalışmaya devam edeceğini açıkladı.

Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı tarafından düzenlenen 16. Uluslararası Türk Dünyası Sosyal Bilimler Kongresi özel oturumu, konuşmacılara ödül takdim edilmesiyile sona erdi. Program sonunda Ahmet Yesevi Üniversitesi ile Türkistan Eyalet Valiliği arasında ikili iş birliği protokolü imzalandı.

